

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericească-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 7 cr., a doua oară
6 cr., a treia oară 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea,
să se adreseze la »Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea Unirii»
în
Blaș.

Anul VIII.

Blaș 24 Septembre 1898.

Numărul 38.

Epistolă enciclică despre Rosariū.

Leo Papa XIII.

Venerabili Frați!

Solutare și binecuvântare Apostolică.

Când reprim cu spiritul la lungul restimp, care după voința lui Dumnezeu l-am petrecut în Pontificatul Suprem, atunci nu putem, să nu recunoștem, că Noi, de și fără de a o fi meritat, am esperiat scutul cel mai învederat al providenței dumnezeiești. După părerea Noastră înse el are, să se mulțămescă mai ales acelor rugăciuni unite și pentru aceea așa de lucrătoare, cari pe cum odinioară pentru Petru, așa se fac și pentru Noi ne-încetat de la biserică întregă. De aceea rostim în rîndul cel dintăi dăruitorului tuturor celor bune, lui Dumnezeu, mulțămitea cea mai mare și vom ține în amintire, câtă vreme vom trăi, toate binefacerile acelea singuratic, cari le-am primit de la El. La acesta se înșiră amintirea cea dulce de scutul de mamă al înaltei Regine a cerului; amintirea acestui scut încă o vom păzi cu evlavie și neștirbită laudând cu mulțămitea binefacerile El. Că de la Dînsa se revarsă rîurile grațiilor dumnezeiești ca printr'un canal bogat de ape; „în mâinile El sînt comorile milostivirilor Domnului”.¹⁾ „Dumnezeu va, ca Ea să fie izvorul tuturor bunurilor.”²⁾ Sperăm, că Ne vom despărți de viața acesta cu siguranță în iubirea acestei Mame gingașe,

¹⁾ S. Ioan Damasc., Cuvint. I. la Nascerea Fecioarei.

²⁾ S. Iren. c. Val. I. c. 33.

care iubire ne-am silit neîncetat, să o cultivăm și să o înmulțim zilnic. Dară fiind că deja de multă vreme am dorit, ca mântuirea societății omenesci să o asigurăm în o înălțare a venerării Preafericitei Fecioare ca în o cetate tare, de aceea nu am întrelăsat a înainta folosirea Rosariului Marian între creștini prin aceea, că în afacerea acesta am edat de la anul 1883 în cōce epistole enciclice și în mai multe rînduri am publicat decrete, pe cum vă este bine cunoscut și după ce din hotărîrea sfatului milostivitorului Dumnezeu vedem și în ast an erăși apropiându-se luna lui Octobru, carea o sîntisem și dedicasem deja mai de mult Reginei Rosariului, de aceea vom, să întrelăsăm a Ne îndrepta din nou către Voi, și după ce vom fi arătat cu puține cuvinte toate, cele ce am făcut până acuma spre înaintarea acestui fel de rugăciune, vom încununa lucrul prin un ultim document din care de o parte să se vedescă în chip strălucit încă și mai tare zelul Nostru și predilecția Noastră pentru amintita formă a venerării Mariei, eră de altă parte în credincioși încă să se trezescă silința de a susține cu evlavie și neștirbit acest obicei sfînt.

Însuflețiți deci de neîncetata dorință, ca poporul creștinesc să cunoscă puterea și dignitatea Rosariului Marian, am amintit în rîndul cel dintăi originea mai mult cerescă de cât omenescă a acestui fel de rugăciune și apoi am arătat, că cununa acesta minunată, impletită din salutarea ângerescă cu adăugarea rugăciunii Domnului și împrenată cu datorința contemplării, e un fel de rugăciune escelent și nespus de roditoriu mai

ales spre dobîndirea vieții vecnice; căci ea a fară de însăși escelența rugăciunilor imbie atît un mijloc de scutire potrivit pe sama credinței cât și un model eminent de virtute prin mijlocirea tainelor, celor ce se propun spre contemplare; deprinderea acesta a rugăciunii e și ușoră și corăspundătoare captului poporului, căruia prin aceea, că i-se pune înaintea ochilor familia din Nazaret, i-se imbie un model de tot desevarșit al societății casnice, înrîurînța căruia poporul creștinesc în tot de una a esperiat-o în chipul cel mai salutar.

În vreme ce am tractat despre preasfîntul Rosariū în chipurile acestea diferite și pe lângă inimare desă, pășind în urmele înaintașilor Noștri am fost cu luare a minte și la aceea, ca vađa lui să o potențăm prin estinderea cultului lui. Căci în ce chip Sixt V de fericită amintire a aprobat străvechiul obicei de a recita Rosariul, și apoi Gregoriū XIII a statorit pe sama lui o sērbătoare, carea apoi Clemente VIII a înșirat-o în martirologiū, Clemente XI a rînduit, ca ea să se țină în biserică întregă, și Benedict XIII a cuprins-o în breviariul roman, așa și Noi spre a dovedi pentru toate timpurile aplicarea Noastră intimă spre deprinderea acesta a evlaviei am poruncit, ca sērbătorea acesta cu oficiū propriū să se țină în biserică întregă ca festum duplex secundae classis, am rînduit, ca întregă luna lui Octobru să fie dedicată acestei devoțiuni, și în sfârșit am prescriș, ca în litania de Loretto să se adaugă aclamarea: „Regina preasfîntului Rosariū” ca presemn al învingerii aceleia, carea se va dobîndi în lupta de față.

Feuilleton.

Stări sociale în România.

(Continuare.)

4. Cultivarea prin școala populară și referințe economice.

Cultivarea poporului român de la țară ni se presentă foarte trist. În anii 1873—1883 au fost 80.85% bărbați și 91.25% femei, cari nu sciau scrie și ceti, și în anul 1882 numărul analfabeților între recruții armatei române s'a urcat la 79.6%.—Din statistica școlilor populare pentru anul 1888/89¹⁾ publicată de ministerul cultelor luăm informația, că în anul acela au fost 609.472 prunci obligați a cerceta școala, și a nume 100.706 prunci de oraș și 508.766 prunci de la sate. Din cei dintăi s'au înscris la școala 40.334, din cei din urmă numai 122.863. De aci se vede, că în orașe 60%, în sate 75% din prunci nici nu ved școala. Dar nici aceea, cari s'au înscris, încă n'au cercetat

¹⁾ V. Cuza, Tēranii p. XXXV.

toți școala, căci în orașe de la examenul final s'au subtras 14.486, eră în școlile sătesci numai 88.036 prunci, prin urmare din 609.472 prunci obligați a cerceta școala în anul 1888/89 nu mai puțin ca 506.950 au rămas fără de nici o instrucție.

Acastă lipsă de instrucție în straturile mai de jos ale poporului român este una dintre cauzele, pentru cari agricultura în România se află așa zicend încă în fașe. Capabilitatea de producțiune a pămîntului românesc în general vorbind este foarte mare; dară teritoriul mari de pămînt roditoriu zac nefolosite ori nu se exploatează în măsura productivității lor. Pentru a da o explicare mai adâncă acestei desvoltări defectuoase a agriculturii în România, nu puțin se provocă la părerea foarte lăjită, că hărnicia nici de cât nu e o virtute a Românului. Dimitrie Cantemir¹⁾ a fost deja de părerea, că Românii „ar fi cei mai nefericiți locuitori ai pămîntului, dacă productivitatea pămîntului și semănăturile bogate nu i-ar mântui de sēracie, căci ei sînt leneși și trândavi la

¹⁾ Descrierea Moldovei p. 243.

lucru, ară puțin, samēnă puțin și totuși seceră mult; ei înse nu-și dau nici cea mai mică ostenelă, să-și câștige prin muncă grea aceea, ce ar pute, să aibă, mai bucuos se îndestule cu aceea, ca-și adună în șuri numai atăta, cât după părerea lor să le ajungă pe un an, sau pe cum obiceinuesc ei a zice, până la „pânea cea nouă”.

Despre adevărul acestei păreri cu drept cuvînt ne putem îndoi, fiind că în faptă Românii nu sînt mai trândavi de cât alte națiuni, la cari agricultura a făcut progrese cu mult mai mari. Causa de căpetenie a neînsemnatei desvoltări a agriculturii române va fi a se cerca în aceea, că României îi lipsesc forțele de muncă; căci înainte de toate populația actuală (vre o 6 milioane) în proporție cu întinderea țerii e de tot prea mică, pe când mortalitatea creșe din an în an tot mai tare așa, de te pune pe gânduri și amenință esistența poporului român. Dr Istrati¹⁾ a espus scăderea continuă a popula-

¹⁾ V. Cuza, Tēranii p. XIII.

Maî resta încă aceea, ca să reinprospetăm amintirii prețul și folosul cel foarte mare, care-l are Rosariul Marian din cauza bogăției de privilegii și drepturi celei împreunate cu el, mai ales din cauza comorii lui celei foarte mari de indulgențe. Cât de momentos pentru toți, cei ce sînt îngrijiți de mântuirea sa, e aceea, ca ei să se facă părtași ai acestei binefaceri, e ușor de priceput. E doră vorbă despre aceea, ca să dobîndescă sau totală sau parțială lăsară a acelei pedepse temporale, carea aî, să o sufere sau în viața acésta sau în ceealaltă chiar și după fertarea vinei. Forțe bogată e comóra aceea, care se compune din meritele lui Christos, ale Maicii lui Dumnezeu și ale sfinților, și căreia înaintașul Nostru Clemente VI cu tot dreptul i-a aplicat cuvintele Cărții Înțelepciunii: „Că este comoră nesfârșită ómenilor, cu carea cei ce se folosece, se fac prietini lui Dumnezeu“ (7,15). Éra Pontificii Romani, folosindu-se de puterea dată lor de la Dumnezeu, aî deschis în măsura cea mai bogată isvórele acestor grații pe sama membrilor confraternității preasfintului Rosariu și pe a celor ce-l recităză cu evlavie.

De aceea și Noi nutrind părerea, că Rosariul Marian împodobit cu grațiile și indulgențele acestea ca cu petrele cele mai prețioase strălucesce încă și mai frumos, încă am apropiat de realizare de multă vreme nutrita intențiune de a eda o constituțiune despre drepturile, privilegiile și indulgențele acelea, de carî aî parte confraternitățile preasfintului Rosariu. Dară constituțiunea acésta a Nóstră are, să fie o dovadă a dragostii față cu preainalta Maică a lui Dumnezeu și tot de o dată să îmbie tuturor credincioșilor lui Christos o îndemnare și o remunerare a evlaviei lor, pentru ca ei în óra cea mai de pe urmă a vieții sale prin ajutorul Ei să afe ușurare și să adórmă lin în sinul Ei.

Rugând pentru acésta pe Preainaltul prin Regina preasfintului Rosariu, împărtășim Voué, Venerabili Frați, și clerului și poporului încredințat fiesce căruia din Voi ca presemn

și garanță a bunurilor celor ceresci în dragostea cea mai mare binecuvîntarea Apostolică.

Dat în Roma la sfîntul Petru în 5 Septembrie 1898 în anul al două zeci și unulea al pontificatului Nostru.

Leo Papa XIII.

Manifestul de recunoștință al Maiestății Sale.

La manifestările de doliu ale sușilor săi dovedit în zilele din urmă Maiestatea Sa a răspuns cu următorul manifest:

Cătră popórele mele!

Încercarea cea mai grea, cea mai crudă M'a lovit pe Mine și Casa Mea.

Soția Mea, podóba tronului Meu, credincioasa sóță, care a fost mângăiere și sprigin în órele cele mai grele ale vieții Mele, — cu care am pierdut mai mult, de cât pot, să exprim, nu mai este. Un destin îngrozitor Mi-a smuls-o Mie și popórelor Mele.

O mână ucigașă, instrumentul fanatismului nebun, care și-a pus de țintă distrugerea ordinii sociale existente, s'a ridicat asupra celei mai nobile dintre femei și în ură órbă și fără de țintă a lovit inima, care n'a cunoscut nici o ură și a bătut numai pentru bine.

În mijlocul durerii celei fără de margini, care M'a cuprins pe Mine și Casa Mea, în fața faptei ne mai auzite, care umple de gróză întrégă lumea civilisată, vocea scumpelor Mele popóre pătrunde în primul rînd ca o ușurare la inima Mea. Plecându-Me cu umilință înaintea decretului dumnezeesc, care a rînduit asupra Mea o nenorocire așa de grozavă și de necuprinsă, trebuie să mulțamesc Provedinței pentru binele cel înalt ce Mi-a rămas: pentru iubirea și credința miliónelor, cari Mă încunjură pe Mine și pe ai Mei în óra de suferință.

În miî de mărturie, de aprópe și din depărtare, de sus și de jos, s'a manifestat durerea și doliul pentru de-

functa Împărătesă și Regină. Într'o armonie mișcătoare răsuna tânguirea tuturor pentru pierderea nemésurată ca un răsunset credincios al emoțiunii sufletului Meu. După cum amintirea soției Mele mult iubite Îmi va fi sfîntă până în ultima óră, tot așa în recunoștința și venerarea popórelor Mele îi rămâne un moment neaseménat pentru tóte timpurile.

Din adâncul inimii Mele celei obidate mulțamesc tuturor pentru acésta nouă garanță de simpatie devotată.

Dacă sunetele de sêrbătoare, cari ar fi trebuit, să însoțescă anul acesta, trebuie să amuțescă, Îmi rămâne amintirea nenumératelor dovedii de alipire și de căldurosă compătimire ca darul cel mai prețios, ce Mi s'a putut aduce.

Comunitatea durerii noastre împletește o nouă legătură în jurul tronului și al patriei. Din iubirea cea neschimbată a popórelor Mele scot Eú nu numai întăritul sentiment al datoriei de a persevera în misiunea, ce Mi-s'a dat, ci și sperarea reușitei.

Rog pe Atot Puternicul, care M'a cercat așa de greú, să-Mi dea puterea, că să îndeplinesc aceea, spre ce am primit misiune. Îl rog, să binecuvinteze și să lumineze popórele Mele, pentru ca să găsescă drumul iubirii și concordiei, pe care să propășescă și să devină fericite.

Schönbrunn în 16 Septembrie 1898.

Francisc Iosif. m. p.

„Obráznicia Iesuiților.“ — Nu noi zicem, că Iesuiții ar fi obraznici, — noi scim, că Iesuiții sînt nisce călugări cari nu se îngrozesc nici de a-și jertfi viața chiar, când e vorbă de mărirea lui Dumnezeu și de mântuirea sufletelor. Iesuiții dau bisericii lui Christos martiri de cei mai veritabili, martiri cari pentru credința creștină își varsă sîngele, și acésta o fac ei până și în zilele noastre. Dar în zilele noastre a descoperit „Patria“ din Cernăuți un păcat nou al

ținuții române în anii 1859—1878 în următórea tabelă:

Anul	Numérul născerilor	Numérul casurilor de mórte	Prisosul născerilor	La 100 de născeri câți morți?
1859—1863	619.504	424.953	194.551	68.4
1864—1868	697.446	590.792	106.654	84.7
1869—1873	720.040	606.297	113.743	84.2
1874—1878	784.589	695.908	88.681	88.6

„Poporațiunea României,“ relatéză Dr Felix în anul 1881, ¹⁾ „se înmulțesc în proporție cu mult mai mică, de cât a altor popóre; România este amenințată de o despoporare, care face problematică interesele cele mai înalte ale ei. Acest rêu se află încă în stadiul, în care póte încă, să se saneze; dară dacá ar lua o întindere mai mare, viitorul ar pute periclitá statul român.“ Dară că scáderea poporației indigene și în deceniul din urmă se află în creștere statornică, o dovedesc statisticele anuale ale României, și Dr Istrati are dreptate, când esclamá: „Noi ne ucidem pe noi însi-ne, pentru ca pe mormintele noastre să se ridice un neam

¹⁾ Mișcarea populației României, publicată în Analele Academiei Române, Bucuresci 1881.

străin.“ ¹⁾ Pe când poporația română, — și acésta stă în deosebi despre Moldova, — dispăre, pe atuncia numérul Evreilor creșce pe pămîntul românesc vedînd cu ochii. Ajungă un exemplu pentru a pune în evidență proporția locuitorilor români cătră elementul jidovesc. În anii 1881—1890 poporația creștină din Iași perdu 1681 de suflete, pe când Evreii s'a înmulțit cu 4108. ²⁾ Proporția în același oraș pentru anii 1891 și 1892 e următórea: ³⁾

Anul	Elementul	Născeri	Casuri de mórte	Escedent
1891	Creștin	985	1554	— 569
	Evrei	1480	1074	+ 406
1892	Creștin	932	1498	— 506
	Evrei	1497	984	+ 513

O asemenea proporție între stîngerea poporației creștine și între înmulțirea Evreilor

¹⁾ O pagină din istoria contimporană a României. Bucuresci 1880.

²⁾ V. Cuza Monopolul Alcoolului Bucur. 1895 p. 10.

³⁾ Cuza l. c. p. 11.

s'ar puté aréta și pentru cele alalte orașe ale țerii. — cel puțin în Moldova. Numai în provința amintită se urcă numérul Evreilor la circa 300.000. — Și toți aceștia trăesc esclusiv din munca altora, cu deosebire din a poporului. Ca în tot locul, așa și aici ei forméză elementul disolvent, se îmbogățesc prin falimente false, prin cămătărie și comerciú. demoraliséză poporul în felul lor, cu deosebire prin vindere de beuturi mare parte falsificate, și pe lângă acésta aú și îndrăznéla de a pretinde pentru sine și dreptul de cetățan român.

„Față cu beția,“ scrie Cantemir, ¹⁾ „Româniî nu aú prea mare aversiune.“ Dară dacá acela-și scriitoriu adauge: „înse ei totuși încă nu sînt prea aplicați spre beție.“ asta póte că pe timpul lui Cantemir va fi fost corectă, — azi înse e a bună samă meritul Evreilor, că patima beției a prins rădăcină adânc în poporul român și-i face problematic viitorul.

(Va urma.)

¹⁾ l. c. p. 249.

Îesușilor, — obrăznicia. Eță istoria acestei obrăznicii :

„De la un amic al foii noastre primim următoarele șire, asupra cărora atragem atențiunea Prea Ven. Consistoriū: Visitația canonică a episcopului apusan prin toate satele s'ar păre a fi de tot nevinovată. E drept, că el ca atare e cam cu rezervă și numai indirect *lovesce în biserica noastră*. Suita lui constă înse din *Iesuși, cari fără nici o rușine batjocuresc ce le alalte confesiuni*. Așa în comuna Stulpicani a strigat predicând un celibate de aceia cu voce tare și sonoră, schimonosindu-se în fel și formă: „*Der orientalische und protestantische Glaube sind Irrlehren, der katholische, der ist der einzige wahre Glaube.*“ (Adecă: „Credința orientală și cea protestantă sînt eresii, cea catolică este singura credință adevărată!“) O voce iubitoare de adevăr a răspuns cu un: „*Nicht wahr!*“ („Nu-i adevărat!“) dar' ce folos. . . Fu necesitat, să părăsescă sfintul local.“

Mare lucru! Domni de la „Patria“, pe cum se vede, ar fi așteptat, ca Îesușii aceia să strige: „Credința catolică e eresie, cea orientală și cea protestantă sînt singurele credințe adevărate!“ De așa de loviți cu leuca totuși nu i-am fi ținut pe domni din jurul „Patriei“. Și cei din jurul „Telegrafului Roman“ reproducînd istoria aceea — tacent și prin urmare consentire videntur.

Purtarea aceea a Îesușilor numiți-o obrăznicie, dacă așa vè place. Pentru acêsta pe ei nu-i va duré capul: ei vor urma și mai de parte a deprinde obrăznicia acêsta sciind, că obrăznicia asta nu e alt ceva de cât împlinirea porncii Apostolului: „Propovednesce cuvîntul, stăi asupra cu vreme și fără de vreme, muștră, cêrtă, îndemnă cu tótă răbdarea și cu învățătura.“

Revistă bisericescă.

Roma.

Sfinția Sa Leo XIII a dispus, ca în biserica S. Maria dell'Anima să se celebreze s. liturgie pentru sufletul repausatei împărătese-regine Elisabeta.

Italianii mai mult din obicei de cât din însuflețire au serbat în 20 Sept. a 28-a aniversare a intrării revoluționarilor prin Porta Pia spre a răpi Roma din mâinile Papei. Roma e răpită, și Papa captiv în Vatican, dară Italia în loc de a se consolida merge spre ruină. Miseria este enormă, și în urma educațiunii nereligioase a tinerimii decadenta morală tot crește. Anarchismul nicăiri nu numără atăția aderenți, câți în Italia modernă.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Dieta a ținut Marți o scurtă ședință, în care presidentul a raportat despre participarea la înmormintarea reginei, éra ministrul Bánffy despre audiența la regele spre a da espresie condolenței. Apoi a prezentat un proiect de lege despre inarticularea amintirii repausatei împărătese și regine.

În cercul Năsăudului a fost reales ca deputat dietal profesorul de universitate Ioan Ciocan.

Kossuthiștii se pregătesc la luptă inverșunată în contra proiectelor referitoare la pactul cu Austria. Ei cred, că prin acêsta nu lucră numai la realizarea programului sêu, ci tot o dată apêră și interesele economice ale țerii.

Austria.

Apropiându-se ziua redeschiderii parlamentului imperial, cercurile politice din nou au început, să se ocupe de cestiunea pactului cu Ungaria și de cestiunea limbilor în Boemia și Moravia. Lunii s'a ocupat de aceste cestiuni și consiliul de ministri ținut sub presiunea Maiestății Sale.

Prezidenții cluburilor din majoritate încă au ținut în 19 a c. o conferință sub presiunea contelui Thun ocupându-se de stabilirea programului desbaterilor parlamentare. Conte Thun a declarat, că avînd în vedere înțelegerea cu guvernul ungar, adă de necesar, ca cât mai curînd să se alégă comisiunea parlamentară pentru cuotă și cea pentru pact, ca să se pótă apuca de pertractarea proiectelor referitoare la pact. Guvernul nu a spus, cum va face, ca parlamentul să fie capabil de a lucra.

Cluburile din dreapta s'au declarat solidare. La încercarea contelui Thun de a îndupleca pe Cehi, să mai cedeze în cestiunea limbii, „Narodny Lyst“ răspunde: „Nimic nu este, în ce am avé, să cedăm, de ore ce noi numai egalitate cerem și nu privilegiu în paguba altora.“

Despre Germanii se crede, că vor admite desbaterea proiectelor referitoare la pact combătîndu-le, ér apoi vor reincepe obstrucția.

Monarchul a sancționat proiectul de lege, prin care se ridică salariile oficialilor de stat. Ridicarea e de 200—500 fl. la an.

Cu 21 a c. s'a sistat statariul în ținuturile din Galiția, unde au fost turburări antisemitice.

Franța.

Cestiunea Dreyfuss, pe cum era de prevăduț, a provocat criză ministerială. Ministrul de războiū Zurlinden a vèduț în revisiunea procesului o insultare a armatei, și după ce și din acte s'a convins despre vinovăția lui Dreyfuss, nefiind pentru revisiune s'a retras. În locul lui e numit ministru de războiū generalul Chanoine. Se zice, că generalul Mercier ca ministru de războiū pe timpul procesului a prezentat tribunalului militar patru acte secrete, despre cari Dreyfuss și apêrătoriul lui n'au știut nimica, pentru ca să se declare cu privire la ele. Sindicatul Dreyfuss aranjéză adunări populare și demonstrațiuni în contra generalului Mercier cerînd punerea lui sub acuză.

Antisemiții și naționaliștii demonștréză în contra Jidovilor, cari pentru Dreyfuss al lor au alarmat tótă lumea. Ei amenință cu acte revoluționare, dacă s'ar revedé procesul. Ministrul lucrărilor

publice Tillaye încă și-a dat dimisia zicînd în scripta adresată ministrului president Brisson, că dînsul nu pôte lua responsabilitatea pentru trimiterea actelor procesuale la comisiunea ministeriului de justiție, care trimitere cuprinde în sine obligația de a revedé procesul Dreyfuss.

Principele Filip de Orleans a publicat un manifest, în care zice, că ministerul decretînd revisiunea se face complice în complotul urzit în contra onorii și singuranței patriei de cătră cei ce urgiteză revisiunea. Acêsta este o violare a constituției. Sub pretextul de a reda unui om osindit ca trădător reputațiunea voesc, să nimicéscă armata și să ruineze Franța.

Manifestul a făcut o impresie bună în armată, care de ani de zile suferă atacurile insolente ale preseii jidano-liberale din țară și din străinătate. Mulți doresc monarchia zicînd, că e mai bine, să dispună un domn, de cât să fie cu sutele, cari fură.

Olandia.

Tinêra regină olandeză a deschis în 20 a. c. parlamentul. Ea în discursul tronului amintescă manifestările de aderință, ce i-s'au făcut din incidentul încoronării. Raporturile țerii cu puterile străine sînt amicale. Salută propunerea de desarmare a țarului. Anunță, că legislațiunea va avé, să se ocupe de reforma socială îmbunătățind situația lucrătorilor.

Turcia.

Admiralii Franței, Rusiei și Italiei au lăsat în Candia numai pe Anglezii, ca împreună cu Turcii să facă cercetare în cestiunea ultimului macel. Turcia urgiteză, ca puterile să presente sultanului un candidat de guvernator. Se zice, că la insistința Rusiei acum și Austro-Ungaria și Germania ar accepta candidarea prințului grecesc Georgios, la care candidare s'au opus până acum aceste două puteri dimpreună cu Turcia. Ce va face Turcia, când va avé în contra sa tôte puterile mari, nu se pôte sci. Probabil, că va protesta, dară se va pleca.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor gr. catolici din ținutul Hațegului.

Comuna Pui, unde s'a ținut de astă dată adunarea generală a Reuniunii supra-numite, e situată spre sudost în apropierea Hațegului pe Strei în sus, în tractul proto-popesc al Jiului, avînd aspectul unui mic orașel, cu scaunul pretorial al cercului de același nume, cu stațiunea căii ferate, postă și telegraf, cu școlă de stat, de și locuitorii sînt în majoritate precumpenitoare Români de religiunea gr. cat. fiind aprópe 700, pe când de alte confesiuni sînt 3 gr. or., 74 romano-catolici, 93 conf. elv., 2 conf. aug. și 12 Israiliți.

În 11 Septembrie st. n. a. c. des de diminéță au sosit membrii din diferite părți parte cu trenul parte cu trăsuri private întimpinați fiind fôrte afabil de domnul preot

din loc Ioan Bocănicu însoțit de domni Atanasie Bologa preot în Ruda-Baea și Silviu H. Simonetti preot în Văliora. Conduși fiind membri sosiți la casa parochială după o scurtă pauză au mers de aici împreună la biserică gr. cat. din loc, unde au asistat la serviciul divin celebrat de domni preoți Georgiu Pop din Geoagiul inferior, Ioan Itul din Hațegel, Ioan Bora iun. din Petros și Atanasie Bologa. Strana a fost condusă de dl Gavril Moș docent în Rin-Alb. Biserica era îndesuită de popor, care cu mare edificare și mângâiere sufletescă privia și asculta solemnitatea sfântului serviciu luându-și îndemn a jertfi și pe viitorii mai cu mare drag spre ridicarea și înălțarea sfântului locaș al lui Dumnezeu, care de alt cum după stăruințele neobosite ale domnului preot din loc s'a aflat în totă ordinea și frumseța.

După terminarea serviciului divin Reverendissimul domn Nicolaș Nestor vicarul Hațegului și președintele Reuniunii prin o vorbire mănăstă și instructivă arătând necesitatea unirii forțelor pe toate terenele, dar mai virtos pe terenul spinos al culturii populare și adecă al educației și instrucției populare, espunând în colorii vii binecuvîntatele rîde, ce se pot culege prin Reuniunile învățătoresci pe acest teren, salutând din inimă pe cei prezenți deschide ședința adunării generale la 10 ore a. m.

După aceste agendele adunării generale conform programei statorite și publicate cu o lună mai înainte se pertractează în ordinea următoare:

I. Se constată a fi prezenți domni: a) Membri fondatori: Nicolaș Nestor vicar episcopesc și președinte, Ștefan Radic protopop, Paul Oltean docente și vicepreședinte, Ioan Muntean docente, Benjamin Suciș preot și Isidor Saturn preot în Merișor. b) Membri ordinari: Mihai F. Iubaș notar II, Nicolaș Câmpian, Georgiu Șuşman, Antoniu Pop controlor, Petru Paveloniș, Samuil Popescu, Ștefan Țarină notar I și cassar, Ioan Berbeniș, Nicolaș Predoniș, Ioan Popenar, Ioan David, Atanasie Bologa, Demetriu Măniuș, Valeriu Recei. Bucur Voin, Silviu Simonetti, Ștefan Berinde, Avram Zsidav, Ioan Bora, Aron Mihaescu, Ioan Itul, Maximilian Ilea și Ioan Bocănicu. În decursul adunării s'au înscris de membri fondatori solvind taxa de 10 fl. v. a. On. domni Georgiu Pop și Isidor Saturn, ăra de membri ordinari cu taxa de 1 fl. anual domni Gavril Moș, Lazar Chirian, Petru Voin, Nicolaș Voin, Ioan Bora iun., Alic Dregheciș, Sigismund Wladislaș și domnișora Lucreția Gothias docentă în Iseron. Din partea autorităților administrative politice a asistat la adunare domnul Török Árpád protopretor în loc.

II. Se cetesc și în general se ăea la cunoscință raportul comitetului central, raportul cassarului și al bibliotecarului, din care ca mai momentose estragem următoarele: Comitetul central a ținut 2 ședințe ordinare, a căror procese verbale se cetesc în adunare, espunându-se tot de o dată privirii generale și protocolul de esibite al Reuniunii împreună cu toate actele oficioase induse fiind sub Nr. 1—30. Atât starea spirituală cât și cea materială a Reuniunii începe a prospera sub conducerea noului și zelosului președinte, care nu cruță nici o ostenelă pentru a înainta Reuniunea la o treptă mai înaltă și la o stare mai înflorită. Venitele anului 1897/8

au fost 133 fl. 21 cr., ieșițele 130 fl. 25 cr., ăra conform bilanțului averea întregă a Reuniunii se ăcă la suma de 850 fl. 46 cr. v. a. Biblioteca Reuniunii costă din 131 opuri, dintre cari cea mai mare parte sînt donate de fostul președinte când va Ioan ăanza vicarul Hațegului. Reuniunea numără de presinte 19 membri fondatori și 70 membri ordinari.

III. Se aleg 3 comisiuni și a nume: a) Pentru censurarea raportului comitetului și al bibliotecarului domni Aron Mihaescu, Gavrilă Moș și Ștefan Berinde; b) pentru censurarea raportului cassarului domni Ioan Muntean, Ioan Bora și Atanasie Bologa; c) pentru înscrierea de membri noi și încasarea de taxe domni Isidor Saturn, Demetriu Măniuș și Ioan Bocănicu.

IV. Actul cel mai interesant a fost, pe cum și trebuia, să fie, și care e scopul esențial al acestor adunări, ținerea lecțiilor de model, eventual cetirea elaboratelor practice și disertațiilor. De ore ce înse durere în Puș nu esiste școlă confesională gr. cat. română, dl Avram Zsidav inv. în Romos a trebuit, să-și cetescă numai lecțiunea de model respective planul de lecțiune despre „Păstorul mincinos“ tesă de cetire pentru clasa a II-a a școlii elementare. După puține observări critice din partea domnilor Paul Oltean și Ștefan Țarină presiul declară lecțiunea de reușită. Dl Demetriu Măniuș inv. în Băuțarul superior aduce la cunoscință, că a compus ca manual de școlă geografia și istoria comitatului Hunedorii și voesce, să-l cetescă în adunare cu condiția, ca dacă adunarea generală află operatul de bun, să i-se voteze 30 fl. ca spese de tipar. De ore ce înse dl Măniuș nu a subșternut operatul său comitetului central spre censurare cel puțin cu o lună înainte de adunarea generală, cererea dsale nu a fost luată în considerație. Ca disertante a urmat apoi dl Ștefan Berinde preot și docente în Câmpul lui Neag cetindu-și voluminosul operat despre „Economia națională“. După unele observări critice ale dlor Antoniu Pop și Atanasie Bologa adunarea declară operatul de bun și exprimă mulțămîntă dlui Berinde pentru zelul dovedit.

V. De membri onorari au fost aleși ilustrii domni: Ștefan Moldovan, Pap Petru, Andreiș Liviș, Benjamin P. Densușan, Ioan Madincea și Ioan Boros canonic în Lugos, mai de parte Augustin Lauran și Moisi Neș canonic în Oradea Mare, P. O. D. Ioan German profesor gimnasial și Georgiu Muntean director preparandial în Blaș, P. O. D. Ioan Lazariș profesor preparandial în Deva, P. O. D. Basiliș Petri profesor pensionat, O. D. Romul Simu învățator pensionat în Sibiu și Ioan Pop Reteganul redactor și inv. pensionat în Rodna veche.

VI. În urma raportului comisiunilor esmise cu recunoscință s'a dat absolutoriș atât comitetului central, cât și cassarului și bibliotecarului.

VII. Ca taxe curente și restante au încurs 38 fl. 50 cr. v. a.

VIII. S'a primit proiectul de budget pe an. 1898/9 cu venite de 188 fl. 51 cr. și tot atâtea spese, între cari sub titlu elocare de capitale s'au preliminarat 110 fl. ăra pentru tipărirea diplomelor de onore 40 fl.

IX. Adunarea generală viitoare va fi în Grădisce (Ulpia Traiană) la terminul, ce

se va statori din partea comitetului central, cu care ocaziune dl Ioan Muntean inv. în Cudșir va diserta despre „Câte va reflexiuni referitoare la viața învățatorului în școlă și a ăra de școlă“, ăra Ștefan Țarină și Liviș Vervoni vor țină cu elevii lecții practice.

X. Se primesce propunerea domnilor Atanasie Bologa, Ioan Muntean și Demetriu Măniuș, ca cu ocaziunea adunării generale fie care învățator local să țină lecții practice cu elevii săi în școlă din obiectele și materia, ce urmază în ordul orariului și planului de prelegeri, și apoi în ședința adunării generale acelea imediat să fie supuse criticii obiective; ăra temele disertănde după putință să fie luate numai din sfera educației.

XI. Referitor la acei domni preoți, cari încă nu s'au înscris de membri ai Reuniunii, de și după § 5. p. a) din statute sînt obligați la acesta, concludul unanim al adunării generale este: „Că fie care preot e deobligat a se înscrie de membru al Reuniunii și a concurge la cassa Reuniunii cu câte 1 fl. anual, ăertându-li-se taxele restante de până aci.“

XII. De ore ce dl Augustin P. Bociat inv. în Bucova nici nu a trimis elaboratul, cu care a fost însărcinat a se pregăti pe adunarea generală presentă, nici nu s'a prezentat la adunare, nici nu și-a trimis rectificarea în scris, presiul propune și adunarea generală primesce și decide, ca pentru neprezentare să se pedepsescă cu 1 fl., ăra pentru netrimitearea elaboratului cu 2 fl. v. a.

XIII. Se primesce propunerea domnului Demetriu Măniuș, „ca după terminarea esamenului propriu fie care învățator moralmente să fie obligat a lua parte la esamenul colegilor săi vecini“ cu amendamentul propus de dl Ioan Bora iun., ca „M. O. oficii protopopesci să fie rugate a invita pe învățatori și a le notifica ziua ăinerii acelor esamene“.

XIV. Se primesce proiectul comitetului central referitor la escrierea unui concurs pentru geografia comitatului Hunedorii în legătură cu monografia Ulpiei Traiane și a altor comune, ce cuprind în sine monumente istorice romane.

După terminarea unor afaceri mai mărunte privitoare la Reuniune, și după ce domni Ioan Muntean, Ioan Bocănicu și Aron Mihaescu au fost însărcinați cu verificarea protocolului, presiul la orele 2^{1/2} d. am. mulțămind celor prezenți pentru număroasa presentare și pentru conlucrarea la agendele Reuniunii încheie ședința adunării generale.

După aceste a urmat prânzul comun, la care au participat 48 persoane. Moment înălțător, care a ridicat inimile și a electricat spiritele, a fost telegrama Ilustrății Sale Dr Demetriu Radu episcopul Lugosului împreună cu 20 v. a. pentru Reuniune. Mai de parte telegrafice ne-a salutat adunarea Reverendissimul Domn Ioan Boros canonic și secretar episcopesc în Lugos ca președintele Reuniunii surorî din Bănat.

Ștefan Țarină
notar I.

Mulțămită publică.

În favorul sfintei „Mănăstiri de la Prislop“ în urma apelului emis cu datul 22/10 Novembre 1897 de către comitetul constituit spre scopul restaurării aceleia au încurs următoarele oferte benevole:

(Fine.)

Pe lista Nro 376. (colectant dl Augustin Paul profesor în Bêrlad) de la domniî Lazar Bistrițan farmacist în Bêrlad 10 lei, Dr Augustin Miescu medic vet. în Fălciu 5 lei, Ales. Pop profesor în Bêrlad 4 lei, Frederic Boroda cofetar Bêrlad 4 lei, Arnton Iacobeanu profesor Bêrlad 2 lei, George Dodan director la poliție în Bêrlad 2 lei, Toma Slăvescu profesor în Bêrlad 2 lei, Ștefan Dobrescu profesor în Bêrlad 2 lei, de la Bârnova 2 lei, P. Ioan Spiridonescu în Hălăresci 1 leu, G. V. Muntean tipograf în Bêrlad 1 leu, sublocot. N. Dimitru în Bêrlad 1 leu, sublocot. Dimitru Borș în Bêrlad 1 leu, G. P. Butunoiu comandant de gardiști în Bêrlad 1 leu, Vasile Crassu profesor în Bêrlad 1 leu, Teod. Vântu secretar la liceu în Bêrlad 1 leu, I. Chiricean profesor în Bêrlad 1 leu, Augustin Paul profesor în Bêrlad 10 lei, suma 51 lei, din cari cheltuelile pe postă 2 lei, mai rămân 49 lei fl. 22-08

Pe lista Nro 273. prin dl Ioan Micșa învățator în Stei de la Ioan Micșa 1 fl., Simeon Dregnescu 50 cr., Pêtruț Bogdan 40 cr., Ianes Vasioni 40 cr., Marianne Schiebel 50 cr., Ruzs Albert 50 cr., Acseente Micșa 50 cr., toți din Stei, Dumitru Paucinar 20 cr., Petru Paveloni 50 cr., Filip Barboni din Poeni 50 cr. fl. 5—

Pe lista Nro 686. prin dl Ioan Roman protopopul Oașului de la Ioan Savanyu preot în Tirșolt 1 fl., Ioan Ciobalyi paroch în Camarzana 1 fl. și Ioan Roman protopop în Vama 50 cr. fl. 2-50

Pe lista Nro 658. (colectant dl Gregoriu Pușcariu protopop în Betlean) de la domniî Gregoriu Pușcariu 1 fl., Ludovica Pușcariu 40 cr., Petru Chirtoș 50 cr., Creț 50 cr., Mátyás Józsefné 15 cr., Bodorló Miklós gendarm 50 cr., Nicolau Isian și soția 50 cr., Petru Morariu 15 cr., Gavrilă Talos și soția Maria 1 fl., Afrim Suciū și soția Anica 50 cr., Miron Sfageu și soția Iuliana 1 fl., Ioan Murășan cu soția Ana 30 cr., Nicolae Chendrea cu soția Maria 50 cr., Ioan Rebrean cu soția Emilia 50 cr., Dr Emil F. Negrut și familia 2 fl., Șovagău Ion și soția Maria 1 fl., Simeon Moldovan și soția Flórea 50 cr., Gregoriu Rodnean și soția Marta 50 cr. fl. 11-39

Pe lista Nro 643. (prin colectantele dl Ioan Papp protopopul Holodului) de la Ioan Papp protopop în Holod 2 fl., Máté Grațian paroch în Szombatság 1 fl., N. N. 1 fl., Dr I. Comșa medic 1 fl., Teodor Kiss 1 fl., toți din Szombatság, apoi Ilie Dărăbant paroch în Decaneșd 1 fl., Betya János în Drăgeșel 50 cr., Stern Leopold în Holod 50 cr., Alexandru Macarescu în Holod 70 cr. fl. 8-70

Pe lista Nro 647., care inse nu ni-s'a înapoiat, a contribuit dl Alesandru Grama paroch în Meșișă fl. 1—

Pe lista Nro 364. prin dl Demetriu Sălăgian avocat în Tașnad de la dsa 5 fl. și 1 fl. 20 cr. de la Camil Sălăgian teolog abs. în Vezend fl. 6-20

Fără listă a trimis dl Nicolau Cionca pădurar în Sân-Georgiul rom. fl. 5—

Dl Traian Roman și Demetriu Rebean sergenți la Reg. Nro 51 în Cluș câte 50 cr. fl. 1—

Pe lista Nro 20. de la „Bistrițana“ institut de credit în Bistrița fl. 10—

Pe lista Nro 32. de la „Monoreana“ institut de credit în Monor. fl. 2—

Pe lista Nro 161. (colectant dl Isidor Saturn paroch în Merișor) de la școala gr. cat. de acolo 2 fl., Isidor Saturn paroch 3 fl., Dómna Corona de Boni mărit. Saturn preotésă 2 fl., biserica gr. cat. din Merișor 2 fl., Ianeș Sân econom 1 fl. 50 cr., Ștefan Berinde preot în Câmpul lui Neagu 1 fl., Aureliu

Saturn 50 cr., Ion Rus Androne primar 50 cr., Mărie Ardelean 50 cr., Petru Dragota cantor 40 cr., George Ișfan, George I. Dan Lascu, Pavel Dragota, Alesandru Jitea, George I. Iuănuț Lascu câte 50 cr., Nicolae Nicolae 40 cr., Ion Lascu, Anuța lui George Lascu, Maria lui George Udrea, Ion Măracu câte 20 cr. și Ion Ilie 10 cr. fl. 17-20

Pe lista Nro 181. (colectant dl Voîn paroch în Barul mare) de la Petru Voîn paroch 5 fl., Domnișorele Cornelia Goteas 5 fl., Lucreția Goteas 5 fl., Ion Gîrbea curator 1 fl., Ion Andraș 1 fl., Pavel Stoica cu soția Ruja 1 fl. 20 cr., Tanasie Gîrbea, Ștefan Gîrbea, Ștefan Deate cu Pavel, Nicolae Monea, Gavril Deate, Vasilie Bêleu, Robert Mastlec, Ianeș Gîrbea, Petru Rus cu soția Anuța, German Berta, Ion Costa, Ungur Mor câte 1 fl., Joja Popa 80 cr., vîd. preotésă Anuța N. 80 cr., Crăciun Negoti, Axente Rahota, Ruja Traian, Saveta Deate, Crăciun Dete, Ianeș Stoica și Ștefan lui Ion Deate câte 50 cr. și încă de la alți 15 inși credincioși din Barul mare câte 30—20—10 cr. = 2 fl. 75 cr., preste tot din Barul mare fl. 38-05. Êră din filia Barul mic de la Ioan cu Pêrv soția Ana 2 fl., Filip Pêrv 2 fl., Petru I. Petru Pêrv 1 fl., Ioan Popa 1 fl., Ion I. Ladiu Andraș 2 fl., Dan Luca 1 fl., Ion Lascu 1 fl., Petru Suciū Moise, Andraș Costa, Lăpăduș N., Viațe Rus, Ilie Necșiu, Ștefan Roman, George Necșiu, Ion Baia, Nechifor Andraș, Iosov Paū, Ion lui Petru Pêrv, Petru Tôder câte 50 cr. și încă alți 11 inși cu câte 20—10 cr. = 1 fl. 60 cr. sau din Barul mic 17 fl. 60 cr. Va să zică din Barul mare și filia Barul mic fl. 55-65

Dând această socotă publică exprimăm tuturor generoșilor contributori, cum și P. T. domni colectanți mulțămitele cele mai profunde în numele sfintei Mănăstiri pentru obolul și spriginul dat din inimă curată întru restaurarea acestui vechiu locaș al Domnului.

Rugăm de o dată pe toți acei P. T. domni, cari au primit liste de contribuiri de la sfînta Mănăstire a Prislopului, să binevoescă a ni-le retrimite cu ori ce rezultat, avînd și noi a ne da socotile noastre.

În numele comitetului mănăstiresc.

Hațeg în 30 August 1898.

Nicolau Nestor
președinte.

Dr Gavril Suciū
adv. și cassar.

Noutăți.

Epistola enciclică cea mai nouă a Sfîntiei Sale despre Rosariul Preacuratei îl publicăm în fruntea numărului de față cu acea observare, că atunci, când Sfîntia Sa dedicase Rosariului luna Octobree, la noi în loc de recitarea Rosariului se rînduise în conformitate cu ritul nostru recitarea Paracelisului Preacuratei Fecióre. Dară acesta s'a observat numai în un an ori în doi, pe când Sfîntia Sa a făcut dispoziția aceea pentru tot de una. Ôre nu ar fi bine, ca Ordinariatele noastre în conformitate cu dispoziția aceasta să rînduescă, ca de acum înainte în fiecare an să se reciteze în bisericile noastre Paracelisul Preacuratei în Duminecile lunii lui Octobree?

Din Archidieceasă. Preaonoratul Iosif Vancu preot disponibil e numit paroch în Coșocna și protopop al districtului Coșocnei. — M. On. Dionisiu Morariu paroch în Iurii de câmpie și notariu tractual e numit viceprotopop onorariu. — On. Enea Pop Bota preot neordinat e dispus administrator par. în Șard districtul protopopesc al Alba-Iuliei. — On. Vasiliu Micușan preot neordinat e dispus administrator par. în Inoc districtul protopopesc al Arieșului. — On. Nicolae Ungurean preot neordinat e dispus cooperador par. în Câmpeni districtul protopopesc al Roșiei montane. — On. Vasiliu Harșa preot neordinat e dispus cooperador par. în Milășel districtul protopopesc al Fărăgăului. Acești patru clerici absoluți au fost ordinați de preoți din partea Escelentei Sale Înalt Preașfîntitului Domn Mitropolit în 20 a c.

La examenul verbal de maturitate corector ținut în 14 a c. s'au prezentat Romul Raț din limba latină, Ioan Muste și Victor Pasca din fizică și Ilariu Poparad din limba magiară. Cei trei dintăiu au depus examenul cu succes declarându-se de maturi. Tot atunci s'a admis la examenul verbal estraordinar Adrian Costin și s'a relegat până la finea anului scol.

„Magiarii greco-catolici“, pe cum spune „Budapesti Hirlap“, în luna lui Octobree vor ține în Budapesta adunare generală. Se vor sfătui despre modul de a urma mai de parte acțiunea în afacerea liturgiei magiare. Programul l-a stabilit deja astă primăvară comitetul regnicolar esmis în cestiunea limbii rituale și a trimis programul prin țară greco-catolicilor spre subscriere. Côlele de subscripție umplute sosesc acuma cu sutele în cancelaria comitetului regnicolar și la sfârșitul lui Septembrie vor fi adunate tôte. Subscripțiile le subșterne adunării regnicolare, și apoi din conferența acesta le acud la cererea, ce se va subșterne Ordinariatului.

Ordul Elisabeta. Maiestatea Sa Monarchul întru amintirea împărătesei-regine Elisabeta și în onôrea patrônei ei s. Elisabeta de Turingia a înființat „Ordul Elisabeta“ pentru femei legând de ord și medalia cu inscripția „Medalia Elisabeta“. Ordul și medalia se vor conferi acelor femei, cari se vor distinge în cercul chemării sale ori își vor câștiga merite pe terenul religios ori prin fapte filantropice. Ordul are trei clase: marea cruce, cl. I și cl. II. Ordul acesta s'a conferit mai întăiu contesei Sztáray pentru servițiile prestate repausatei împărătese-regine. Contesa Sztáray a fost însoțitoare Maiestății Sale și în timpul catastrofei de la Geneva.

Monumente împărătesei-regine Elisabeta. Pentru a se ridica un monument reginei Elisabeta în Ungarea s'au adunat până acum prin subscripțiuni aprôpe la 300,000 fl. parte de la corporațiuni (comitate, comune, societăți și reuniuni), parte de la privați. Tot întru memoria reginei s'a pus basă la fundațiuni cu scop filantropic. În Austria se colectează pentru ridicarea unei biserici votive, în care să se aducă jertfe și rugăciuni pentru sufletul repausatei împărătese.

Deputat dietal în cercul Herman din comitatul Brașovului a fost ales secretariul de stat Jakabffy cu 345 voturi față cu pastorul săsese Franz Obert, care a obținut numai 80 voturi. Sașii pe timpul alegerilor trecute au pactat cu guvernul, ca cercul Hermanului să fie reprezentat prin contele Bethlen András. Murind acesta, Sașii moderati și circumspecti au ales pe guvernamentalul Jakabffy, ca să rămână fidel pactului. Ôre guvernul rămas-a fidel Sașilor?

Din Făgăraș. Se fac atenți membrii români, cari au dreptul pe basa legii municipale a li-se computa darea duplu, să cêră prin o rugare adresată vicecomitelui până în 27 l. c., ca la compunerea listei viriliștilor comitatensi să li-se compute duplu darea. *Un membru.*

† **Corneliu Tobias,** protonotar al comitatului Sibiu, după îndelungate și grele suferințe și-a terminat cursul vieții neobosite, dedicate binelui comun, în 15 Septembrie n. a. c., la 1 ôră dimineața, în etate de 57 ani. Cu profundă durere aduc acesta la cunoștința tuturor amicilor și cunoșcutilor, în numele lor și al tuturor rudeniilor, adâne întristatele surori. Sibiu, în 15 Septembrie n. 1898. *Francisca Tobias. Vîd. Constanța Balint n. Tobias.*

† **Iuliu Gonza,** Alesandru Gonza ca tată, Elisabeta, Rosalia și Maria ca surori în numele lor cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, cum că neuitatul lor fiu și frate Iuliu Gonza, iurist de anul al III-a la universitatea regescă din Cluș, după un morb îndelungat, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatoriului Lunî la 19 Septembrie a. c. 10 ôre a. m. în etate de 20 ani. Bistrița, la 19 Septembrie 1898.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre iconografia bizantină.

(Continuare.)

Strălucirii, cu care înzestraseră palatul împărătesc, îi corăspundea grija, care o puneau pe restaurarea bisericilor în vechea lor strălucire. Se părea, că împăratul Vasiliu prin această va, să ștergă amintirea lungului timp al iconoclasmului. Rîndui, ca alătura cu palatul să se zidescă o biserică nouă. De la Constantin Porfirogenitul și de la patriarhul Fotiu au rămas descrieri de ale acestei biserici, cari sémănă foarte mult cu cele ale lui Procopiu și Paul Silențiarul despre clădirile cele strălucite ale lui Iustinian. „Aci,“ scrie Constantin, „se găsesc întrunite toate, cele ce arta, bogăția și voința energică au putut, să întrunescă, și Vasiliu a oferit lui Christos biserica această ca pe o mirésă, strălucitoare de aur, argint și mărgăritare, îmbrăcată în haïna marmorei prețioase și peștrițe, a țesăturilor și a mosaicurilor.“ Cupolele erau acoperite cu lespeđi de bronz întraurit; în atriu două cascade vėrsaă raze puternice de apă în lighiane de marmoră împodobite cu bronz. Aur și argint au folosit cu bogăție rară spre împodobirea interiorului bisericii, nu numai în mosaicuri, ci și în lespeđi întregi și în vase. Barierele sanctuarului, columnele chivoriului de-asupra altarului, architravul erau de argint întraurit, împodobit cu petri scumpe și cu mărgăritare. Pavimentul era aci așternut cu țesături de mėtasă și cu covorė de purpură; pavimentul însuși era mosaic gătit din marmoră de felurile cele mai diferite, reprezentând ornamentare de plante și animale. Cupola cuprindea pe sfund de aur mosaicuri de sticlă; în mijloc era Rėscumpėrătorul ședėnd pe scaun împărătesc, — în jurul lui cetele ăngerilor, — în apsidă figura mai mare de căt naturală a Maicii Domnului, cu mănile înălțate spre rugăciune. Descrierea rămasă de la Fotiu zice: „În cupola principală se vede Rėscumpėrătorul, strălucind în luciarea petrilor de colorii diferite. Ai crede, că privirea lui cuprinde lumea, și spiritul lui e cuprins cu rînduirea și guvernarea ei, așa de nimerit a scint pictorul, să exprime în gest și în față puterea cea dumnezeescă a prevedinței ocărmuitoare. În despărțemintele cele rotunde ale cupolei se vėd cetele ăngerilor, cari se adună în jurul Dispunėtorului sėu. Apsida, carea se înalță boltindu-se de-asupra altarului, arată icóna Feciorei, carea a ridicat mănile sale cele nepătate spre rugăciune mijlocitoare pentru noi și pentru împėratul, ca să-î cėrșescă mântuire și învingere asupra vrășmașilor lui. Cėta Apostolilor și a martirilor, a profetilor și a patriarhilor, a căroră icóna acoper pãreții bisericii, îi împãrtășesc o podóbă sublimă.“

Din acestea se pôte vedé, că iconografia musivă și a nume stilul înalt al artiș istorice religioase a ajuns din nou la dreptul sėu cel vechi. Pôte că și unele din mosaicurile Agiei Sofie încă sînt restaurări de pe timpul lui Vasiliu Macedonėnului: apsidea apusană amenința a se dărîma, și el a poruncit decî, ca ea să se renoveze; apoi se găti într'însa un mosaic al Preacuratei cu pruncul dumnezeesc, însoțite de sfinții Apostoli Petru și Paul; tot de o dată se făcură reparaturile de lipsă și în cele alalte părți ale bisericii. A fară de Constantinopol s'au mai conservat de pe vremea aceea cãte va decorații musive, așa în Livadia mosaicurile cupolei în biserica cea mare a mănăstirii s. Luca: în centru figura Rėscumpėrătorului, în jurul lui în o zonă concentrică Preacurata Fecióră, Ioan Botezătorul și cei patru Archangeli, ceva mai la vale șese spre zece patriarhi și profeti, și în sfărșit patru scene din Evăngelie, a nume Bunăvestire, Nascerea, Tăierea împrejur și Botezul lui Christos. Biserica această s'a zidit între anii 920 și 974. De cum va mosaicurile ei ar fi tot de pe aceeași vreme, atuncia prețul lor ar fi foarte mare. Dară fiind că ele până acuma nu există în copii, cari să pótă servi la studiarea lor, timpul originii lor nu se pôte constata. ¹⁾

În o biserică din Nicea s'au descoperit nisce mosaicuri, cari pôte că se derivă de mai înainte de vėcul al XII-lea: în o semicupolă se vede aci figura Mariei cu pruncul dumnezeesc, îmbrăcată în haïna bogată și împodobită cu petri scumpe și cu mărgăritare; figura e însoțită de ăngerii. În nartex încă s'au conservat cãte va mosaicuri, așa de-asupra ușii principale o a două figură a Preacuratei Fecióre ca orante în manteană vînėtă pe sfund de aur și cu inscripția: „Dómne ajută servului tėu Nicefor patricianul, care e pus mai mare preste vestiaru.“ ¹⁾

Din picturile parietale de pe vremea aceea n'au rămas urme, de și ele a bună samă nu au fost mai puține de căt mosaicurile. Ele a bună samă au tractat motive de acelea, cari sînt proprii picturilor bizantine încă și în zilele noastre. S. Ioan din Damasc amintesc episóde din Evăngelii și din viețile sfinților și reprezentarea judecării celei mai de pe urmă. Pe la anul 966 lăsă s. Nikon, să se înzestrecă o biserică cu picturi, cari contemporanilor se părea, că ajung operele lui Zeuxis și Polignot. În nartexul bisericii zidite de Vasiliu se vedeau lupte de ale martirilor. Texier în opul sėu despre arhitectura bizantină amintesc picturile capelilor din Urgub în Capadocia. Pôte că unele din picturile acestea sînt mai vechi de vėcul al VIII-lea, pe când altele ar puté, să se înșire în vėcul al IX-lea și al X-lea. Descrierile bisericilor coptice celor vechi din Egipt încă amintesc picturi de acelea, cari pot, să se derive din vėcurile acestea.

Cestiunea, dacă există picturi tabulare din epoca această a artiș bizantine, ori scrierile, cari s'au legat de cãte va picturi de acestea ascriindu-le acestei epoci, sînt dóră numai legende, e grea de resolut. „Cu adevėrat nenumėrate sînt încă și acuma în Italia picturile tabulare lucrate în stil bizantin, mai ales madonne. Firesce că cele mai puține din ele se derivă din mileniul cel dintăi; cele mai multe sînt decopieri gătite de pe icóna de madonne făcătoare de minuni parte abia pe la sfărșitul evului de mijloc, parte chiar în timp de tot nou; a fară de aceea trebuie, să se mai lea în considerare încă și aceea, că pe ici pe colé mai sînt în Italia comune grecesc, în cari chipul de reprezentare cel bizantin a rămas ritual. Picturile acestea le caracterizează colorile proprii de lac, umbrele verđi ale incarnatului, aurul reliefat al sgrafarit. Așa numita Maică nėgră a lui Dumnezeu nu e un tip propriu, ci s'a născut a bună samă prin decopieri făr de pricepere a unor madonne, pe cari vechimea le-a colorat negrii. Icóna din S. Maria Maggiore odinioră, adevă în vėcul al IX-lea, a bună samă a fost zugrăvită cu colorii deschise, pe când decopierile mai nouă ale ei îi-o închipuesc cu colórea brună cea mai închisă a pelii.“ ²⁾ Museul de anticități creștine din Vatican poșede un șir de icóna tabulare, a căror origine bizantină e sigură și a căror colorit negrit pare a dovedi, că ele s'au gătit în vėcuri foarte depărtate; dară în realitate la unele din icóna acestea critica ar puté, să dovedescă, că datul acela al originii, care se presupune, adevă datul vėcului al XI-lea și al XII-lea, e prea vechi: stilul și iconografia fără de date istorice hotărîte sînt povėtuitorii nesiguri, și vėcul al XIV-lea și al XV-lea a produs o mulțime de icóna de același fel, cari abia pot, să se osebescă de acelea, despre cari se susține, că ar fi cu mult mai vechi. Dintre picturile de felul acesta pot pretinde, să fie băgate în samă cele de pe insula Siciliei, carea și-a păstrat până cãtră vėcul al XII-lea un caracter semigrecesc. Pôte că din epoci mai vechi se derivă cãte va din picturile acelea de stil bizantin, cari se află în museul din Siracusa. ³⁾ Cu alt prilej, când grăisem despre icóna cele mai vechi ale Preacuratei, am spus deja, că unele din madonna acelea, cari se ascriu sfințului Luca, prin coloritul sėu negrit de fum și prin metalul nobil, petrile și lanțurile grămădite pe ele îngreunază criticii iconografice foarte mult esaminarea. Basilica S. Maria Maggiore are una din cele mai bune icóna de felul acesta, în care regularitatea tipului de madonna permite, să se conchidă la un timp vechi al originii. A fară de aceea se mai află în mănăstirile muntelui Atos un număr considerabil de madonna de acelea, căroră se ascrie un timp vechi al originii.

¹⁾ Texier, *Asie mineure* t. II. p. 108; Bayet p. 145.

²⁾ Burckhardt, *Der Cicerone* 5. Aufl. II, 2. p. 515.

³⁾ Bayet p. 148; Di Marzo, *Delle belle arti in Sicilia, Palermo* 1861. t. II. p. 19 ur.

¹⁾ Didron, *Manuel* p. 425. 455.

În vécul al X-lea ori al XI-lea s'a început obiceiul de a găti icône musive tabulare mai mici. S'a păstrat mai multe din operele acestea, cari odinioară fuseră foarte cercate. Așa are vistieria baptisteriului s. Giovanni din Florența două tabule musive, pe cari e reprezentat un șir de istorisiri biblice executate foarte fin. Tabulele acestea, pe cum se sustine, se derivă din vécul al X-lea. Compozițiile cuprinse pe ele sînt Bunavestire, Nascerea lui Isus, Întimpinarea Domnului în templu, Botezul, Schimbarea la față, înviarea lui Lazar, intrarea lui Isus în Ieru-

salim, restignirea, pogorîrea lui Isus în iad, Pogorîrea Spiritului sfînt, Adurmirea Preacuratei. ¹⁾ Câte va iconuțe fine de mozaic se păstrează și în vistieria de la s. Marco din Venetia. ²⁾

(Va urma.)

¹⁾ Gori, Mon. basil. baptist. Florent. p. 23. IV. 4; Rumohr, It. Forsch. I. p. 297 ur.

²⁾ Rumohr I. c.

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Câte va capitole din cartea primă a acestei istorii s'a scris cu intenția de a oferi cetitorului o idee despre chipul, în care era compus poporul jidovesc pe timpul lui Christos. Ele s'a scris și în prevederea acestei ore și scene așa, că acela, care le-a citit cu luare a minți, acum poate, să-și reprezente limpede toate, cele ce vedea Ben Hur din procesia la restignire, — o priveliște rară și admirabilă.

O jumătate de oră, o oră curse riul în depărtare de un braț de la soții lui, neîncetat, nemioșorat. Tote straturile Ierusalimului, toate sectele Iudeei, toate vițele lui Israil, toate națiunile pămîntului erau reprezentate: trecură Iudeul Libiei, Iudeul Egiptului și Iudeul Romei, cu un cuvînt Iudei de la răsărit și Iudei de la apus și de pe toate insulele, cu cari aveau raporturi mercantile. Ei trecură pedestri, călări, pe cămile, în năsălii și în cărute, îmbrăcați în chipurile cele mai diferite, dară toți vedînd aceeași asemănare minunată a trăsăturilor feței, carea încă și în zilele noastre osebesce pe fiul lui Israil de împrejurimea lor în ciuda diferinței de climă și de traiu. Ei trecură grăind în toate limbile cunoscute, cu rîvnă, de grab, cu poftă de a vedea, — toți, pentru ca să vadă, cum mîre un serman Nazarinean, un făcătoriu de rele între făcători de rele.

A fară de aceștia riul mai răpi cu sine încă și miș de păgâni, miș de omeni de aceia, cari uriau și desprețuiau pe Iudei, — Elini, Romani, Arabi, Siri, Africani, Egipteni și locuitori de ai răsăritului. Cel ce privia la mulțimea acésta, acela putea, să gîndescă, că întrégă lumea era reprezentată și ast fel de față la restignire.

Dară procesia înainta foarte tăcută. Ciocănituri de copite, zurut de rôte, glasurile unei conversări, din când în când câte o strigare, — acésta era tot, ce se aușia din șgomotul acestei mulțimi, carea înainta în aceeași direcție. Pe fiesce care față se arêta espresia aceea, cu carea grăbesce ore cine spre a vedea o întimplare îngrozitoare, o nenocire năpraznică ori o luptă. Și din semne de felul acesta făcu Ben Hur conclusia, că aceștia vor fi străini, cari veniseră în cetate pe sêrbătorea Pascilor și nu aveau parte în osîndirea Nazarinénului, ba poate că erau partizani de ai lui.

Mai pe urmă aușii Ben Hur din direcția palatului lărmuirea unei mulțimi mari, de o cam dată slabă de depărtare.

„Ascultă, ei vin!“ zise unul din soții lui. Omenii de din aintea lor de pe stradă se opriră și ascultau. Când lărmuirea se

apropiase, ei priviau unii la alții și merseră mai de parte cuprinși de fiori.

Lărmuirea venia tot mai aproape, aerul trémura. Atunci zări Ben Hur pe servitoriul lui Simonide, cari purtau pe stăpânul sêu într'un scaun. Estira mergea alătura, ér în urma lui duceau o năsălie cu perdelele sloboșite.

„Pace ție, Simonide, și ție, Estiro!“ zise Ben Hur și pași spre ei. „De cum va veți, să mergeți pe Golgotha, atuncia rămâneți aci, până va fi trecut procesia. Voi merge apoi cu voi.“

Neguțatoriul purta marele sêu cap adânc plecat. Ridicându-l rêsponse: „Grăesce cu Valtasar, voința lui e și a mea. El e în năsălie. Aci lângă casă putem, să ne dăm în latură.“

Ben Hur trase înte perdeaua la o parte. Egipténul era în năsălie lăsat pe spate. Fața îi era palidă, suferitoare așa, că el era asemenea unui mort. Ben Hur îi împărtași propunerea sa.

„Putem, să-l vedem de aicia?“ întrebă Valtasar cu glas slab.

„Pe Nazarinénul? Da. El are, să trecă pe aicia, numai la câți va pași de la noi.“

„O Dumnezeule!“ esclamá moșnegul cu evlavie. „Numai o dată, încă numai o dată! O, e o zi asta grozavă pentru lume!“

În câte va clipe era societatea întrégă în scutul colțului casei și aștepta. Ei grăiau numai puțin, poate pentru ca nu cum va să aușă ore cine, ceea ce grăiau. Valtasar se ridică puținel din năsălie și se răzima pe servitoriul sêu. Estira și Ben Hur rămaseră lângă Simonide.

Într'aceea riul de omeni curgea încă și acuma, poate încă și mai des ca până acuma. Lărmuirea se apropia șuerând, vuind, grozavă.

„Priviți!“ observă Ben Hur cu amărăciune. „Acuma vine Ierusalimul!“

Avantgarda o forma o cétă de prunci. Ei lărmuiau și strigau:

„Împératul Iudeilor! Loc, loc pe sama împératului Iudeilor!“

Când ceta trecu lărmuind, Simonide privi la ei și zise apoi în chip solemn:

„Pe când aceștia își vor primi moștenirea, fiule al lui Hur, pe atuncia vaș cetății lui Solomon!“

Apoi urmă în armatură deplină o cétă de legionari. Ei pășiau înaintea îmbrăcați în aramă lucitoare și în nepăsare mută.

Apoi venia Nazarinénul!

El era palid ca un mort. Aprópe la fiesce care paș se clătina, ca și cum ar îmbrânci. Vesmîntul lui superior era rupt. De desubtul lui purta o haînă necusută. Picioarele lui cele góle lăsaș pe petró urme roșii. De grumazi îi era aninată o tăbliță cu o inscripție. O cunună de spinii îi era apăsată cu forță pe cap și sfășiasse rane crude; din aceste îi cursese preste față și preste grumazi sânge, care acuma era uscat

și negru. Pêrul lui cel lung era încalcit de spinii și udat de sânge închegat. Pelea, pe unde se vedea, era palidă ca de mort. Mânile îi erau legate de olaltă. Ore unde în cetate îmbrâncise obosit sub povóra crucii, carea amêsurat obiceiului trebuia, să o porțe osînditul însuși până la locul de perđare. Acuma o purta în locul lui un compatriot al lui. Patru ostași pășiau alătura de el, pentru ca să-l scutescă împotriva plebei. Dară acésta totuși își făcea une oria cale până la el, îl lovia cu toege și-l scuipa. Înse nici un sunet nu ieșia din gura lui, nici o imputare, nici o oftare. El nici nu privise în sus, până când sosi în apropierea casei, unde Ben Hur și soții lui cercaseră scutire. Aceștia toți erau mișcați de compătimitire. Estira se alipi de tatăl sêu, érá acesta trémura în ciuda voinței sale celei energice. Valtasar cădu fără de grai jos. Până și Ben Hur esclamá: „O Dumnezeule meu, Dumnezeule meu!“ Atunci Nazarinénul, ca și cum ar fi sciut sentimentele lor ori ar fi aușit exclamarea, și-a întors fața sa cea palidă spre ceta lor și privi pe rînd la fiesce care din ei. Ei nu-și uitară în totă viața sa de privirea acésta. Ei vedeau, că el se gîndesce numai la ei, nu la sine însuși, și ochiul lui aprópe stîns le împărtașia binecuvîntarea aceea, carea nu i-se permitea, să o rostescă.

„Unde sînt legiunile tale, fiule al lui Hur?“ întrebă Simonide.

„Asta ți-o poate spune Ana mai bine de cât mine.“

„Cum, s'a făcut necredincioși?“

„Toți a fară de acești doi!“

Fața neguțatoriului trăsărise în chip convulsiv, când grăise, și capul lui se plecă adânc pe pept. El împlinise cu credință partea sa în silințele lui Ben Hur și nutrise acele-și sperări, cari le vedea acuma de o dată împărtașindu-se ca fumul.

Alți doi bărbați, asemenea purtând câte o cruce, mergeau în urma Nazarinénului.

„Cine sînt aceștia?“ întrebă Ben Hur pe Galileenii.

„Făcători de rele, cari au, să móră dimpreună cu Nazarinénul,“ rêspușeră ei.

Apoi urmă în șirul procesiei un bărbat împodobit cu mitra și cu vesmintele oficióse șesute cu aur ale archiereului. Îl încunjura garda templului, și în urma lui mergea în rînd săborul cel mare și un șir lung de preoți îmbrăcați în haînele lor cele albe și încinși cu cingători bogate și pestrițe.

„Ginerele lui Ana!“ șopti Ben Hur.

„Caiafa! L-am vedut,“ rêsponse Simonide și adause apoi după o paușă, după ce privise mai multe clipe gînditoriul la archiereu: „și acuma sînt convins. Cu siguranța, carea isvoresce din înțelegerea limpede a spiritului, cu siguranță neîndoiosă sciú acuma, că acela, care merge colo cu inscripția aninată de grumazi, e întru adevăr, ceea ce spune inscripția: „Împératul Iudeilor.“ Pentru un

om de rînd, pentru un înșelătoriu, pentru un făcătoriu de rele nici o dată nu s'ar fi desvoltat atîta ceremonie. Căci etă aci sînt cele două națiuni, — Ierusalimul, Israilul. Aci e mai întăiu efodul, aci e vesmintul oficios cel vînet mohorit cu rodiile sale cele stacajii și cu clopoțelele sale cele de aur, care nu s'a mai vîdut pe stradă din ziua, în care Iaddus a ieșit întru întimpinarea Macedonénului, — tôte tot atâtea dovedî, că Nazarinénul acesta e împératul. Ași dori, să mă pot scula și să merg în urma lui!"

Ben Hur asculta cu uîmire cuvintele lui. Simonide continuă cu nerăbdare:

„Grăesce cu Valtasar, și apoi să ne ducem de aci! Se apropie sgura Ierusalimului.“

Atuncia zise Estira:

„Vîd câte va femeii colo în procesie, ele plîng. Cine sînt ore?“

Privind în direcția, carea o arătă ea, vîdură patru femeii, cari plîngeau. Una din ele se răzima pe brațul unui tîner, care în înfățișarea sa semăna cu Nazarinénul. Pe loc răspunse Ben Hur: „Bărbatul acela e învățacul, pe carele Nazarinénul îl iubese mai mult, era femeea, carea se razimă pe brațul lui, e Maria, mama învățatorului; cele alalte sînt femeii învățacele din Galilea.“

(Va urma.)

Bibliografie.

Predicile renumitului orator și scriitor bisericesc *Iustin Popfiu* tom. I. pentru *Dumineci*, conține multe predici, ce în „Amvonul“ nu au apărut, cu preț redus: 10 esempl. procurate de o dată per 1 fl. 50 cr., 5 esempl. per 1 fl. 90 cr., 1 esempl. 2 fl. 35 cr. spedate francate. Se pot procura la Tipografia „Aurora“ în Gherla—Szamosujvár.

A apărut:

Jertfa oreștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Preaveneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminariului arhidiececan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Esclenței Sale Preasfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare*.

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta pôte fi de folos tuturor credincioșilor nostri, dar mai vîrtos Veneratului Cler arhidiececan, căruia și chemarea sa sublimă îl impune datorința strictă de a studia mai adânc misteriiile sfînteii noastre religiunii. De aceea recomandăm acest op cu tötă căldura spre a se procura pentru tôte bibliotecile districtelor protopopesci și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratului Cler, să răspîndescă această carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor nostri.“

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Ardél,

fazele lor în trecut și valorea în prezente.

Studiu istorico-canonice de *Dr Alexandru Grama*. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de 3 fl. la Tipografia seminarială în Blaș (Balázsfalva).

Euchologii

edițiunea a doua, revîdută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hîrtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Legile politico-bisericesci

din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Preaveneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui esemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea acésta nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-oc prin legile politico-bisericesci s'au schimbat tôte raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preotesc, din care să lipsescă acésta carte, în care se află tôte cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nönö create prin legile aceste.

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în cari se dau înviațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletöre generale de venit, 5. a taxei de scutire de la miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisiunile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectivei „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolău Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Pregătire la mörte, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfons Maria de Liguori* Doctor al Bisericii. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminariului arhidiececan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Liturgieră, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Introducere în s. Scriptură de *Dr. Victor Szmigelski*. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la oialtă 1 fl. 50 cr.

Decretele Conciliului, provincial prim edițiunea a II-a broș. 80 cr.

Decretele Conciliului provincial al dollea, edițiunea a II-a broș. 65 cr.

Testamentul și Literalele fundamentale ale Iericului Arhiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș *Dr. Ioan Vancea de Buteasa*. Blaș 1892. Tipografia Seminariului gr. cat. din Blaș. Se află de vîndare la Administrația „Unirii“. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

Octoichul cel mic edit. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăii de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Istoria universală bisericescă de *Dr. A. Grama*. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Editor și redactor răspunđător:

Dr Victor Szmigelski.

Nr. 4—1898.

(89) 2—2

Publicațiune.

Economatul domeniilor mitropolitane aduce la cunoscința On. proprietari de vite, cum că în economia mitropolitană de la Blaș, Tîr și Cergăul mare se află spre vîndare fin, trifoiu, otavă, paie de grău, paie de ovês și paie de orz, tôte de calitate bună, în quant mare și mic pe lăngă prețuri moderate. Doritorii de a căștiga nutreț bun să se adreseze la subscrisul administrator al bunurilor mitropolitane în Blaș.

Blaș la 10 Septembrie 1898.

Ioan Maior
administr. dom. mitrop.

Escriere de concurs.

La școla noastră comună gr. cat. cu limba de propunere română-magiară în asemenea proporțiune devenind vacant postul de învățatoriu, pentru acest post prin acésta escriu concurs public cu termin până în 28 Septembrie 1898.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt următorele:

- 1) 400 fl. v. a., ce se primesc în rate lunare anticipative.
- 2) Cuartir 1 chilie cu culină și grădină 200⁰.
- 3) 20 fl. anual pentru lemne.
- 4) 4 orgii de paie pentru încăldirea locuinței învățatorului.
- 5) 5 fl. spese de cancelarie.

Pentru acestea învățatoriu este datoriu a instrua pe pruncii gr. cat. în cântările bisericesci, Dumineca și în sêrbători a se presenta în biserica gr. cat. și a ține strana cantorală. A fară de orele oficiöse este îndatorat învățatoriu a merge la mort, pentru care serviț va primi de la mort mare 50 cr., de la prunci 30 cr. v. a.

Doritorii de a obține acest post sînt rugați a-și trimite cererile lor la subscrisul preot și președinte al școlii comunale gr. cat. din *Iancahid* (Jankahida comitatul *Torontál* u. p. *Nagy-Becskerek*) provîdute cu următorele: 1) Absolutoriu preparandial, 2) testimoniu de calificațiune, 3) carte de botez și 4) atestat despre purtarea lor morală și politică și despre servițul prestat până aci. Competenții au să-și dea cererile scrise în limba magiară.

Iancahid la 12 Septembrie st. n. 1898.

Petru Pop
preot gr. cat. și președ. școlii com.

(40) 2—2